

ΟΙ ΕΓΚΛΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΡΗΜΑΤΟΣ

Τα ρήματα παίρνουν διάφορες μορφές και μας βοηθούν άλλες φορές να εκφράσουμε μια ευχή και άλλες φορές να δώσουμε μια εντολή, μια προσταγή.

π.χ.: Ο πατέρας **πηγαίνει** στη δουλειά. (είναι κάτι πραγματικό)

Θα ήθελα **να πήγαινα** εκδρομή. (είναι μια επιθυμία)

Πήγαινε. (είναι μια προσταγή)

Οι διάφορες μορφές που παίρνουν τα ρήματα λέγονται **εγκλίσεις**. Οι εγκλίσεις είναι οι παρακάτω:

α. Η οριστική: φανερώνει το βέβαιο, το πραγματικό.

π.χ.: Ο μαθητής διαβάζει.

β. Η υποτακτική: φανερώνει κάτι που θέλουμε ή που περιμένουμε να γίνει.

Σχηματίζεται παίρνοντας μπροστά ένα από τα μόρια **ας**, **να** ή έναν από τους συνδέσμους **για να**, **αν**, **εάν**, **όταν**, **άμα**, ή το απαγορευτικό **μη(ν)**, ανάλογα με το τι θέλουμε να εκφράσουμε.

π.χ. **Ας παίξουμε.** (κάτι που θέλουμε)

Όταν τελειώσω θα παίξουμε. (κάτι που περιμένουμε).

Υποτακτική έγκλιση έχουν ο ενεστώτας, ο αόριστος κι ο παρακείμενος.

γ. Η προστακτική: φανερώνει προσταγή, επιθυμία ή ευχή. Έχει μόνο δύο πρόσωπα, το δεύτερο και το τρίτο. Το τρίτο πρόσωπο δεν έχει ξεχωριστό τύπο και συμπληρώνεται από την υποτακτική που παίρνει τότε τα μόρια **ας**, **να** (ας γράφει, να γράφει)

π.χ. **Κάθισε** κάτω. (προσταγή)

Δώσε μου το βιβλίο, σε παρακαλώ. (επιθυμία)

Προστακτική έχουν ο ενεστώτας, και ο αόριστος.

Εγκλίσεις θεωρούνται και το **απαρέμφατο** και η **μετοχή**.

Απαρέμφατο: είναι άκλιτο και μας χρησιμεύει να σχηματίζουμε τους συντελεσμένους χρόνους των ρημάτων (παρακείμενος, υπερσυντέλικος, συντελεσμένος μέλλοντας).

Π. χ. **Έχω λύσει** τις ασκήσεις.

Το απαρέμφατο σχηματίζεται μόνο στον Αόριστο.

Η Μετοχή είναι ρηματικός τύπος, άκλιτος στην Ενεργητική φωνή (λύνοντας, αγαπώντας), και κλιτός στην παθητική (λυμένος-αγαπημένος).

Π.χ. **Έρθα τρέχοντας** και έφτασα **κουρασμένος**.

Ασκήσεις

Να υπογραμμίσεις τα ρήματα και να γράψεις μέσα στην παρένθεση την έγκλιση των ρημάτων των παρακάτω προτάσεων.

Κλείσε το παράθυρο. (.....)

Να διαβάσεις το μάθημα.(.....)

Μακάρι να πάμε εκδρομή. (.....)

Βοήθησέ με.(.....)

Άμα βρέξει, πάρε ομπρέλα.(.....) (.....)

Αυξήθηκε η τιμή της βενζίνης. (.....)

Φρόντισε να μην αργήσεις. (.....) (.....)

Να σχηματίσεις την υποτακτική και την προστακτική των παρακάτω ρημάτων στο χρόνο που βρίσκονται:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ
έγραψες		
θυμηθήκατε		
διαβάσατε		
δεν πρόσεχες		
ανέλαβες		
δεν μοιράσατε		
πλένει		

Να συμπληρώσεις τον παρακάτω πίνακα:

ΟΡΙΣΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΕΝΕΣΤΩΤΑ	ΥΠΟΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ	ΠΡΟΣΤΑΚΤΙΚΗ ΑΟΡΙΣΤΟΥ
απαντάτε			
μιλάς			
βλέπετε			
πίνεις			
διώχνεις			
παίρνετε			
περνάς			
φεύγετε			
αναβάλλεις			